

Aleksandra Łukaszak

"Probleme einer Logik der Interpretation. (Problemy logiki interpretacji)", Heide G öttner, "Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik" R. 5 (1975) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/3 (61), 260

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ GÖTTERT Karl-Heinz: Literaturwissenschaft und Analytische Philosophie - zu Heide Göttners "Logik der Interpretation". (Literaturoznawstwo i filozofia analityczna - w nawiązaniu do książki Heide Göttners "Logika interpretacji"). "Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik". R. 5:1975, z. 17, Göttingen, s. 106-117.

Posługując się przykładem kontrowersyjnej interpretacji (Wapnewski - Hahn) pieśni Waltera von der Vogelweide, Heide Göttners zademonstrowała, że historyczno-interpretatorskie sposoby literaturoznawstwa należy podporządkować założeniom Filozofii Analitycznej (w sensie Poppera i Carnapa) oraz że pojęcie rozumienia i kręgu hermeneutycznego jest nieadekwatne i zbyt wąskie, gdyż jest tylko przyczynkiem do heurystyki. Autor zarzuca Göttners zbyt limitowaną znajomość problemu i tym samym rozmiękanie się z zadaniami nowoczesnej hermeneutyki. Jego krytyczne uwagi odnoszą się również do drugiej książki H. Göttners: "Theorienstruktur in der Literaturwissenschaft" ("Struktura teorii w literaturoznawstwie"). Zarzuca on autorce występowanie przeciwko niemieckiej tradycji hermeneutyki (Schleiermacher, Dilthey, Gadamer, Apel, Habermas) i wykazuje, że argumenty Göttners nie zawsze są sprzeczne z założeniami hermeneutyki (np. w punkcie pragmatyczno-historycznego wyjaśnienia sensu - Schleiermachers i Diltheya). Praca Göttners nie jest odkrywcza, gdyż w istocie rzeczy powtarza ona - w sposób ironiczny - postawę Diltheya. Göttners wskazuje następnie na możliwości wyjścia z impasu wynikającego z konfrontacji nauk przyrodniczych i humanistycznych.

BP/61/103

A. Ł.

/I/ GÖTTNER Heide: Probleme einer Logik der Interpretation. (Problemy logiki interpretacji). "Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik". R. 5: 1975, z. 17, Göttingen, s. 94-105.

W oparciu o teoretyczne koncepcje J.D. Sneed'a i T.S. Kuhna autorka rozszerza swoją wypowiedź na temat swojej kontrowersyjnej książki pt. "Logik der Interpretation" (1973) o uzupełniające rozważania dotyczące jej nowej, nie wydanej jeszcze pracy: "Theorienstruktur in der Literaturwissenschaft" ("Struktura teorii w literaturoznawstwie"). Bazą teoretyczno-naukową ostatniej książki jest dla autorki teoria T.S. Kuhna i J.D. Sneed'a, którzy posłużyli się kompleksowym i bezbłędnym instrumentem teorii zbioru. Zdaniem autorki, "Kuhn - Sneed - Theorie", ujęta nie jako zbiór zdań, lecz jako wchodzące w zakres teorii mnogości pojęcie S (das Prädikat S), jest przydatna w literaturoznawstwie, gdyż pozwala nie tylko systematycznie je zrekonstruować (punkty styczności między definicjami tradycyjnymi i założeniami Sneed'a autorka ilustruje na przykładzie interpretacji pastorałki), wykazuje także nieadekwatność niektórych podstawowych tez hermeneutyki, np. tezy o niemożności stworzenia "bazy obserwacyjnej" dla teorii humanistycznych lub nieadekwatność hermeneutycznego pojęcia "koła" (Zirkel).

BP/61/104

A. Ł.